

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Івано-Франківський фаховий коледж

Циклова комісія професійної та практичної підготовки
(спеціальність «Початкова освіта»)

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ТЕОРІЇ МУЗИКИ І СОЛЬФЕДЖІО»**

Освітня програма «Початкова освіта» (фахова передвища освіта)

Спеціальність **013** «Початкова освіта»

Галузь знань **01** «Освіта»

Затверджено на засіданні циклової комісії
професійної та практичної підготовки
спеціальності «Початкова освіта»
Протокол від “_____” _____ 2020 р. № _____

м. Івано-Франківськ, 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Основи теорії музики і сольфеджіо
Рівень вищої освіти	Початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти
Викладач (-і)	Никорак Наталія Юріївна
Контактний телефон викладача	+ 38-066-306-55-01
Е-mail викладача	nataliia.nykorak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	лекції, семінарські заняття, самостійна робота
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	П'ятниця 16:00 год

2. Анотація до курсу

Курс «Основи теорії музики і сольфеджіо» спрямований на формування у майбутніх педагогів базового рівня підготовки до організації та здійснення естетичної діяльності в закладі початкової освіти через застосовування у своїй практичній діяльності знань та умінь із загальних основ теорії музики та сольфеджіо, навичок організації музично-ритмічної активності учнів у початковій школі та реалізації елементів провідних європейських систем музично-ритмічного виховання у своїй майбутній педагогічній практиці.

Зміст навчальної дисципліни розподілено за трьома змістовими модулями:
змістовий модуль 1. Загальні основи теорії музики та сольфеджіо;
змістовий модуль 2. Виразальні засоби музики;
змістовий модуль 3. Теоретико-практичні засади музично-ритмічної діяльності молодших школярів.

В основі теоретичного матеріалу першого модуля – понятійно-категоріальний апарат основ теорії музики – поняття про звук та його властивості, обертони, натуральний звукоряд, музичну систему, основні ступені звукоряду та їх назву, октави, музичний стрій, темперований стрій, півтон і тон, похідні ступені та їх назви, буквену і складову системи назв звуків, ноту, тривалості нот та їх позначення, нотний стан, ключі: скрипковий та басовий, знаки альтерації: діз та бемоль, паузи, акцент в музиці, метр, розмір, такт, прості та складні метри і розміри, ритм, синкопу, темп у музиці, основні прийоми диригування, інтервали, кількісну і якісну величину інтервалів, складові інтервали, обернення інтервалів, акорд, тризвук, обернення тризвуків, звукоряд, лад, стійкі звуки ладу, тоніка, мажор і мінор, будова мажорної і мінорної гами, тональність, дізні і бемольні мажорні та мінорні тональності, паралельні тональності, квінтове коло мажорних тональностей (кварто-квінтове коло). Загальні основи теорії музики і сольфеджіо – базові складові музично-ритмічної компетентності майбутнього педагога-хореографа.

Теоретичний і практичний матеріал другого модуля спрямований на засвоєння студентами відомостей про основні засоби музичної виразності (звук, мелодія, тембр, темп, лад, динаміка), основні елементи членування мелодії (музичний синтаксис), напрямок мелодичного руху, його діапазон та малюнок, динамічні відтінки та їх зв'язок з мелодичним розвитком тощо;

Зміст третього модуля спрямований на забезпечення знань та формування базових умінь і навичок організації музично-ритмічної діяльності молодших школярів, як провідної складової професійної компетентності майбутнього педагога-хореографа. Так, студенти опанують питаннями загальних теоретичних основ та методики організації музично-ритмічної

діяльності учнів початкової школи через практико-зорієнтований підхід до засвоєння таких понять, як «ритм», «ритмічний малюнок», «ритмічне виховання», «ритмічний диктант», «ритмічне багатоголосся», «форми інструментального ритмічного колективного музикування» тощо. Знайомство з основними елементами провідних європейських систем музично-ритмічного виховання Еміля Жака-Далькроза, Карла Орфа, Марії Монтесорі сприятиме активізації естетичного розвитку майбутніх педагогів та розширенню їхнього мистецько-педагогічного світогляду.

3. Мета та цілі курсу

Мета – забезпечення теоретичної та практичної підготовки студентів до організації музично-ритмічної діяльності молодших школярів крізь призму розкриття художньої особливості музики як виду мистецтва, її теорії та специфіки застосування

Завдання:

- формувати у студентів цілісну систему знань про загальні основи теорії музики і сольфеджіо як базових складових музичної компетентності майбутнього педагога-хореографа;
- на основі засвоєного матеріалу виробити у майбутніх вчителів комплекс педагогічних умінь та навичок з організації музично-ритмічної діяльності учнів початкової школи;
- забезпечити умови для естетичного розвитку особистості майбутнього педагога через прилучення до колективного музикування та виконавської практики;
- сприяти розширенню світогляду студента шляхом його знайомства із провідними європейськими системами ритмічного виховання Карла Орфа, Еміля Жака-Далькроза, Марії Монтесорі;
- забезпечити формування фахової компетентності майбутнього вчителя-хореографа через організацію його естетичної та виконавської діяльності

4. Компетентності

Загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; чинним нормативним забезпеченням початкової освіти тощо.

ЗК-2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації; зокрема професійно-педагогічної; з різних джерел та формулювання логічних висновків.

ЗК-3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності вчителя початкових класів. Здатність приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно.

ЗК-10. Здатність ефективно та адекватно здійснювати рефлексивні процеси, що сприяє розвитку й саморозвитку учнів, творчому підході до навчально-виховного процесу початкової школи. Здатність оцінювати результати педагогічних впливів та забезпечувати якість діяльності навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; здатність до педагогічної рефлексії.

Фахові компетентності:

ФК-1. Здатність вивчати, аналізувати та застосовувати під час планування освітнього процесу професійну літературу, подану в паперовій та електронній формах.

ФК-6. Здатність до здійснення освітнього процесу.

ФК-7. Здатність визначати мету і завдання освітнього процесу, коригувати його шляхом

зіставлення проміжних результатів із запланованими.

ФК-8. Здатність добирати доцільні методи, засоби й форми навчання відповідно до визначених мети і завдань уроку, інші форми навчання з урахуванням специфіки змісту навчального матеріалу та індивідуальних особливостей учнів.

ФК-9. Здатність до використання в освітньому процесі системи теоретичних знань з освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти.

ФК-10. Здатність до використання у освітньому процесі методик навчання освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти.

ФК-13. Здатність до надання батькам (особам, що їх замінюють) порад і рекомендацій щодо підтримки навчальної діяльності учня за межами закладу освіти.

ФК-17. Здатність до створення здоров'язбережувального освітнього середовища, зорієнтованого на особистісний, творчий і духовний розвиток учнів.

ФК-20. Здатність до врахування при створенні освітнього середовища індивідуальних потреб учнів, в тому числі обдарованих дітей, дітей, які мають особливі освітні потреби.

5. Результати навчання

Програмні результати навчання

ПРН-1. Володіти законодавчою базою щодо завдань, цілей, принципів, засад функціонування початкової та вищої освіти в Україні. Знати міжнародні та законодавчі акти України в галузі охорони дитинства про захист прав дітей та забезпечення їх повноцінного розвитку.

ПРН-5. Знати традиційні та інноваційні методики управлінської діяльності загальноосвітнього навчального закладу в обсязі, необхідному для виконання всіх функцій і напрямів його діяльності.

ПРН-7. Демонструвати практичні вміння і навички роботи вчителя початкової школи: надавати методичну допомогу за всіма напрямками програм навчання і виховання молодших школярів, проводити різні форми методичної роботи з підвищення кваліфікації: семінари, практикуми, тренінги, консультації та ін. заходи методичного спрямування. Організувати роботу методичної ради ЗСО.

ПРН-9. Уміти визначати мету професійної діяльності, її конкретні цілі і завдання на кожному етапі навчальної, виховної роботи і передбачати кінцевий результат; володіти методами визначення ефективності заходів, спрямованих на підвищення якості навчально-виховної роботи; уміти проектувати власну педагогічну систему професійної діяльності.

ПРН-10. Володіти знаннями про організацію наукової, методичної та навчальної діяльності вчителя початкової школи; уміти організувати власну науково-пошукову та самостійну роботу, навчально-пізнавальну та виховну діяльність молодших школярів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

1. Понятійно-категоріальний апарат основ теорії музики – поняття про звук та його властивості, обертони, натуральний звукоряд, музичну систему, основні ступені звукоряду та їх назву, октави, музичний стрій, темперований стрій, півтон і тон, похідні ступені та їх назви, буквену і складову системи назв звуків, ноту, тривалості нот та їх позначення, нотний стан, ключі: скрипковий та басовий, знаки альтерації: дієз та бемоль, паузи, акцент в музиці, метр, розмір, такт, прості та складні метри і розміри, ритм, синкопу, темп у музиці, основні прийоми диригування, інтервали, кількісну і якісну величину інтервалів, складові інтервали, обернення інтервалів, акорд, тризвук, обернення тризвуків, звукоряд, лад, стійкі звуки ладу, тоніка, мажор і мінор, будова мажорної і мінорної гами, тональність, дієзні і бемольні мажорні та мінорні тональності, паралельні тональності, квінтове коло мажорних тональностей (кварто-квінтове коло).

2. Характеристику основних засобів музичної виразності, основних елементів членування мелодії (музичний синтаксис), визначати напрямок мелодичного руху, його діапазон та малюнок, динамічні відтінки та їх зв'язок з мелодичним розвитком.

3. Загальні теоретичні основи та методику організації музично-ритмічної діяльності учнів початкової школи – характеристику поняття «ритм», особливості ритму у поезії, у художній прозі, у живопису, у музиці, характеристику поняття «ритмічний малюнок», основні умови реалізації ритмічного виховання у початковій школі, види ритмічних диктантів та їх запис, основні етапи роботи над ритмічним диктантом, характеристику поняття ритмічного багатоголосся в музиці, особливості організації та функціонування шумового оркестру, форми інструментального ритмічного колективного музикування, основні завдання body percussio, значення та основні завдання музично-ритмічної діяльності дітей, види музично-ритмічної діяльності учнів у початковій школі, методику навчання дітей музично-ритмічних та пластичних рухів і вправ.

4. Основні елементи провідних європейських систем музично-ритмічного виховання Еміля Жака-Далькроза, Карла Орфа, Марії Монтесорі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **вміти:**

застосовувати у своїй практичній діяльності знання та уміння із загальних основ теорії музики та сольфеджіо, навички організації музично-ритмічної активності учнів у початковій школі та реалізовувати елементи провідних європейських систем музично-ритмічного виховання у своїй майбутній педагогічній практиці.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – 90 год

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	24
семінарські заняття	24
самостійна робота	42

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
5	013 Початкова освіта	III	нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Літера- тура	Завдання, год	Вага оцінки %	Термін виконання
------------	------------------	-----------------	---------------	---------------------	---------------------

Змістовий модуль 1

Загальні основи теорії музики та сольфеджіо

Лекція 1 Тема: Звук. Нотне письмо (нотна грамота). Тривалості нот. Паузи	Лекція	[2,5,6,7, 9,10,13, 14,17,29, 41]	-опрацювати зміст лекції; -оволодіти понятійно-	1-5 балів	1 тиждень
---	--------	---	--	-----------	-----------

<p>1. Фізична основа звуку. Властивості музичного звуку. Обертони</p> <p>2. Музична система. Натуральний звукоряд Основні ступені звукоряду та їх назва. Буквена і складова системи назв звуків</p> <p>3. Октави</p> <p>4. Нотний стан. Ключі: скрипковий та басовий</p> <p>5. Нота. Тривалості нот та їх позначення. Знаки збільшення тривалості нот. Паузи</p> <p>6. Аколада. Запис одноголосся та двоголосся. Запис музики для фортепіано. Запис музики для ансамблю і хору</p>			категоріальним апаратом теми. (2 год)		
<p>Семінарське заняття 1 Тема: Звук. Нотне письмо (нотна грамота). Тривалості нот. Паузи</p>	Семінар	[2,5,6,7, 9,10,13, 14,17,29, 41]	Виконати завдання: -репродуктивного рівня; -творчо-пошукового рівня; -практикуму. (2 год.)	1-5 балів	1 тиждень
<p>Лекція 2 Тема: Стрій</p> <p>1. Музичний стрій. Темперований стрій. Півтон і тон</p> <p>2. Знаки альтерації: дієз та бемоль</p> <p>3. Похідні ступені та їх назви</p> <p>4. Діатонічні та хроматичні півтони і цілі тони</p> <p>5. Енгармонізм звуків</p>	Лекція	[2,5,6,7, 9,10,13, 14,17,29, 41]	-опрацювати зміст лекції; -оволодіти понятійно-категоріальним апаратом теми. (2 год)	1-5 балів	2 тиждень
<p>Семінарське заняття 2 Тема: Стрій</p>	Семінар	[2,5,6,7, 9,10,13, 14,17,29, 41]	Виконати завдання: -репродуктивного рівня; -творчо-пошукового рівня; -практикуму.	1-5 балів	2 тиждень

			(2 год.)		
Лекція 3 Тема: Ритм і метр. Синкопа. Темп 1. Акцент в музиці. Метр. Розмір. Такт. Тактова риска 2. Затакт. Ритм. Синкопа 3. Прості та складні метри і розміри. Поняття про відносно сильні долі 4. Основні прийоми диригування 5. Групування тривалостей в простих, складних розмірах та вокальній музиці 6. Темп. Значення ритму, метру і темпу в музиці Загальне поняття про сольфеджування	Лекція	[2,5,6,7, 9,10,13, 14,17,29, 41]	-опрацювати зміст лекції; -оволодіти понятійно-категоріальним апаратом теми. (2 год)	1-5 балів	3 тиждень
Семінарське заняття 3 Тема: Ритм і метр. Синкопа. Темп	Семінар	[2,5,6,7, 9,10,13, 14,17,29, 41]	Виконати завдання: -репродуктивного рівня; -творчо-пошукового рівня; -практикуму. (2 год.)	1-5 балів	3 тиждень
Лекція 4 Тема: Інтервали. Обернення інтервалів 1. Інтервал. Прості інтервали. Діатонічні інтервали 2. Кількісна та якісна величина інтервалів 3. Збільшені та зменшені інтервали. Характерні інтервали - тритони 4. Поняття «консонанс» та «дисонанс» в музиці. Консонуючі та дисонуючі інтервали 5. Складові інтервали 6. Обернення інтервалів. Енгармонічна рівність інтервалів	Лекція	[2,5,6,7, 9,10,13, 14,17,29, 41]	-опрацювати зміст лекції; -оволодіти понятійно-категоріальним апаратом теми. (2 год)	1-5 балів	4 тиждень
Семінарське заняття 4 Тема: Інтервали. Обернення інтервалів	Семінар	[2,5,6,7, 9,10,13, 14,17,29,	Виконати завдання: -репродуктивного	1-5 балів	4 тиждень

		41]	рівня; -творчо-пошукового рівня; -практикуму. (2 год.)		
Лекція 5 Тема: Акорд. Тризвук та його обернення 1. Акорд 2. Тризвук. Види тризвуків 3. Консонуючі та дисонуючі тризвуки 4. Обернення тризвуків	Лекція	[2,5,6,7, 9,10,13, 14,17,29, 41]	-опрацювати зміст лекції; -оволодіти понятійно-категоріальним апаратом теми. (2 год)	1-5 балів	5 тиждень
Семінарське заняття 5 Тема: Акорд. Тризвук та його обернення	Семінар	[2,5,6,7, 9,10,13, 14,17,29, 41]	Виконати завдання: -репродуктивного рівня; -творчо-пошукового рівня; -практикуму. (2 год.)	1-5 балів	5 тиждень
Лекція 6 Тема: Лад і тональність. Квінтове коло тональностей 1. Звукоряд. Лад. Стійкі звуки ладу. Тоніка. Нестійкі звуки та їх розв'язка 2. Мажорний лад. Гама натурального мажору. Ступені мажорного ладу 3. Мінорний лад. Гама натурального мінору. Ступені мінорного ладу. Гармонічний і мелодичний мінор 4. Тональність. Дієзні і бемольні мажорні тональності Квінтове коло мажорних тональностей (кварто-квінтове коло) 5. Паралельні тональності. Дієзні і бемольні мінорні тональності 6. Визначення тональності. Транспозиція. Модуляція. Відхилення	Лекція	[2,5,6,7, 9,10,13, 14,17,29, 41]	-опрацювати зміст лекції; -оволодіти понятійно-категоріальним апаратом теми. (2 год)	1-5 балів	6 тиждень

Семінарське заняття 6 Тема: Лад і тональність. Квінтове коло тональностей	Семінар	[2,5,6,7, 9,10,13, 14,17,29, 41]	Виконати завдання: -репродуктивного рівня; -творчо- пошукового рівня; -практикуму. (2 год.)	1-5 балів	6 тиждень
Змістовий модуль 2 Виразальні засоби музики					
Лекція 7 Тема: Виразальні засоби музики. Мелодія 1. Загальна характеристика поняття «засоби музичної виразності» 2. Мелодія. Лад і гармонія. Ритм. Темп, Тембр. Динаміка 3. Поняття про фактуру музичного твору 4. Значення мелодії в музичному творі 5. Напрямок мелодичного руху і його діапазон 6. Мотив, фраза, речення, період. Цезура 7. Динамічні відтінки та їх зв'язок з мелодичним розвитком	Лекція	[2,5,6,7, 9,10,13, 14,17,29, 41]	-опрацювати зміст лекції; -оволодіти понятійно- категоріальним апаратом теми. (2 год)	1-5 балів	7 тиждень
Семінарське заняття 7 Тема: Виразальні засоби музики. Мелодія	Семінар	[2,5,6,7, 9,10,13, 14,17,29, 41]	Виконати завдання: -репродуктивного рівня; -творчо- пошукового рівня; -практикуму. (2 год.)	1-5 балів	7 тиждень
Змістовий модуль 3 Теоретико-практичні засади організації музично-ритмічної діяльності молодших школярів					
Лекція 8 Тема: Ритм. Формування та розвиток відчуття метроритму 1. Універсальність поняття «ритм» 2. Специфіка ритму у деяких видах мистецтва:	Лекція	[1,3,9, 11,12,18, 19,21,22, 24,25,26, 27,28,30, 35,40]	-опрацювати зміст лекції; -оволодіти понятійно- категоріальним апаратом теми. (2 год)	1-5 балів	8 тиждень

<p>ритм у поезії, ритм у художній прозі</p> <p>3. Специфіка ритму у деяких видах мистецтва: ритм у живописі, ритм у музиці</p> <p>4. Поняття про ритмічний малюнок</p> <p>5. Основні умови реалізації ритмічного виховання</p> <p>6. Загальні методичні вказівки щодо розвитку відчуття метроритму</p>					
<p>Семінарське заняття 8 Тема: Ритм. Формування та розвиток відчуття метроритму</p>	Семінар	[1,3,9, 11,12,18, 19,21,22, 24,25,26, 27,28,30, 35,40]	Виконати завдання: -репродуктивного рівня; -творчо-пошукового рівня; -практикуму. (2 год.)	1-5 балів	8 тиждень
<p>Лекція 9 Тема: Ритм. Ритмічний диктант. Ритмічне багатоголосся</p> <p>1. Ритмічний диктант як метод розвитку слуху та відчуття метроритму</p> <p>2. Види ритмічних диктантів та їх запис</p> <p>3. Основні етапи роботи над ритмічним диктантом</p> <p>4. Поняття багатоголосся в музиці</p> <p>5. Простукування ритму при співі (контрапункт та остинато), ритмічна поліфонія (канон), ритмічна гетерофонія. Комбіновані ритмічні вправи</p> <p>6. Аналіз партитури ритмічного багатоголосся</p>	Лекція	[1,3,9, 11,12,18, 19,21,22, 24,25,26, 27,28,30, 35,40]	-опрацювати зміст лекції; -оволодіти понятійно-категоріальним апаратом теми. (2 год)	1-5 балів	9 тиждень
<p>Семінарське заняття 9 Тема: Ритм. Ритмічний диктант. Ритмічне багатоголосся</p>	Семінар	[1,3,9, 11,12,18, 19,21,22, 24,25,26, 27,28,30, 35,40]	Виконати завдання: -репродуктивного рівня; -творчо-пошукового рівня;	1-5 балів	9 тиждень

			-практикуму. (2 год.)		
Лекція 10 Тема: Ритм. Європейські системи розвитку відчуття метроритму 1. Система музично-ритмічного виховання Еміля Жака-Далькроза 2. Система музичного виховання Карла Орфа 3. Розвиток відчуття ритму за системою Марії Монтесорі	Лекція	[20,31, 32,33,34, 37,38, 39]	-опрацювати зміст лекції; -оволодіти понятійно-категоріальним апаратом теми. (2 год)	1-5 балів	10 тиждень
Семінарське заняття 10 Тема: Ритм. Європейські системи розвитку відчуття метроритму	Семінар	[20,31, 32,33,34, 37,38, 39]	Виконати завдання: -репродуктивного рівня; -творчо-пошукового рівня; -практикуму; -тестові завдання (2 год.)	1-5 балів	10 тиждень
Лекція 11 Тема: Ритм у дитячому виконавстві: спільне музикування (дитячий шумовий оркестр). Body percussion 1. Роль шумового оркестру в розвитку творчих здібностей учнів 2. Форми інструментального ритмічного колективного музикування 3. Загальне поняття про «body percussion»	Лекція	[8,36,20]	-опрацювати зміст лекції; -оволодіти понятійно-категоріальним апаратом теми. (2 год)	1-5 балів	11 тиждень
Семінарське заняття 11 Тема: Ритм у дитячому виконавстві: спільне музикування (дитячий шумовий оркестр). Body percussion	Семінар	[8,36,20]	Виконати завдання: -репродуктивного рівня; -творчо-пошукового рівня; -практикуму. (2 год.)	1-5 балів	11 тиждень
Лекція 12 Тема: Музично-ритмічна діяльність учнів початкової школи	Лекція	[1,3,9, 11,12,18, 19,21,22, 24,25,26,	-опрацювати зміст лекції; -оволодіти понятійно-	1-5 балів	12 тиждень

1. Значення та основні завдання музично-ритмічної діяльності дітей 2. Види музично-ритмічної діяльності учнів у початковій школі 3. Методика навчання дітей музично-ритмічних та пластичних рухів і вправ		27,28,30, 35,40]	категоріальним апаратом теми. (2 год)		
Семінарське заняття 12 Тема: Музично-ритмічна діяльність учнів початкової школи	Семінар	[1,3,9, 11,12,18, 19,21,22, 24,25,26, 27,28,30, 35,40]	Виконати завдання: -репродуктивного рівня; -творчо-пошукового рівня; -практикуму; -тестові завдання (2 год.)	1-5 балів	12 тиждень

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання здійснюється відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень студентів коледжу. Допуск до складання заліку становить мінімум 50 балів.
Вимоги до письмової роботи	Кожен вид письмової роботи, виконаної студентом оцінюється від 1 до 100 балів. Результати тестування за змістовими модулями в обсязі 25 завдань кожне, оцінюється від 1 до 100 балів. Підсумкове (залікове) тестування складається з 50 різнорівневих тестових завдань і оцінюється від 1 до 100 балів.
Семінарські заняття	Оцінюється діяльність студента на усіх заняттях упродовж семестру за 100-бальною шкалою: - усна відповідь на запитання плану семінарського заняття – від 1 до 100 балів; - виконання письмових завдань, захист результатів самостійної, індивідуальної та творчої роботи, завдань блоків репродуктивного, частково-пошукового, творчого рівнів та практикуму – від 1 до 100 балів; - виконання залікової роботи – від 1 до 100 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Контроль знань у рамках навчальної дисципліни здійснюється з урахуванням бальної системи. Виконання не менше ніж 10-ти завдань з курсу упродовж навчального семестру. Результати поточного контролю проставляються у журналі за накопичувальним принципом. При виставленні оцінки за залік (максимум 100 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані під час аудиторних годин, під час виконання

завдань для самостійної роботи, а також бали модульного та підсумкового тестування, залікової роботи.
Оцінка за залік формується шляхом виведення середнього арифметичного (сума зароблених балів поділена на кількість доданків).

8. Політика курсу

Політика курсу спрямована на створення атмосфери взаємодії та співпраці на заняттях, активної комунікації між студентами та викладачем за умови дотримання правил академічної доброчесності та взаємоповаги.

Лекційні та семінарські заняття відбуваються відповідно до навчального плану, робочої програми дисципліни та згідно з розкладом, з яким студенти ознайомлені заздалегідь.

Заняття розпочинаються і закінчуються вчасно, відповідно до затвердженого розкладу дзвінків.

Лекційні заняття, пропущені студентами без поважних причин не відпрацьовуються, але знання змісту матеріалу пропущених тем – обов'язкове.

Семінарські заняття, пропущені без поважних причин обов'язково відпрацьовуються, при цьому оцінюється рівень володіння студентом змістом навчального матеріалу, якість виконання завдань самостійної та індивідуальної роботи та результати виконання тестових завдань.

Загальна максимальна сума балів (сумативна оцінка), яка присвоюється кожному студентові за курс, становить 100 балів, яка є загальною сумою балів за виконання:

- завдань репродуктивного, творчо-пошукового рівнів та практикуму на семінарських заняттях;
- завдань самостійної роботи;
- тестових завдань за результатами змістових модулів №1, №2, №3;
- залікової роботи.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом на семінарських заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної роботи залежить від дотримання студентом таких вимог:

- своєчасність виконання завдань;
- повнота змісту та якість оформлення;
- самостійність виконання індивідуальних завдань, відсутність у змісті плагіату та некоректних запозичень;
- творчий підхід до виконання завдань;
- скрупульозність та ініціативність у навчальній діяльності;
- уміння працювати з науковою та навчальною літературою.

При виставленні рейтингового підсумкового балу також враховується:

- рівень активності та ініціативності студента на заняттях (у тому числі на лекційних);
- повнота та систематичність підготовки студента до семінарських занять;
- вияв здатності студента до самоосвіти та самовиховання.

Допуск до складання заліку передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки не менше 50 балів, яка формується як середнє арифметичне балів, зароблених упродовж періоду вивчення дисципліни.

Студент, який не набрав 50 балів, до складання заліку не допускається. У такому випадку студент користується повторним правом отримати допуск до складання заліку за умови

перескладання пропущених тем, виконання письмових індивідуальних, тестових завдань та залікової роботи.

Студентові надається можливість отримати додаткові консультації з курсу у визначений час.

Контактні дані для онлайн допомоги та консультування:

Онлайн-консультації: **Никорак Наталія Юрївна**

тел. +38 066-306-55-01 E-mail: nataliia.nykorak@pnu.edu.ua

9. Рекомендована література

Базова

1. Аєрова Ф.І. Практичні поради з методики викладання сольфеджіо. Київ : «Музична Україна», 1974. 76 с.
2. Андрєєва О. Основи музичної грамоти. Київ : «Музична Україна», 1978. 138 с.
3. Верещагіна А., Жофчак З. Методика викладання музики на релятивній основі. Київ : «Музична Україна», 1977. 50 с.
4. Верховинець В. Весняночка. Ігри з піснями для дітей дошкільного віку та молодших школярів. Київ : «Музична Україна», 1979. 335 с.
5. Виноградов Г. Елементарна теорія музики і сольфеджіо : у 2 ч. Київ : «Музична Україна», 1969. Ч.1. 198 с.
6. Виноградов Г. Елементарна теорія музики і сольфеджіо : у 2 ч. Київ : «Музична Україна», 1972. Ч.2. 360 с.
7. Ганзіна Т. Правила з елементарної теорії музики. Київ : «Мелосвіт», 2006. 76 с.
8. Граємо в шумовому оркестрі / уклад. Ж.В.Борисевич, Г.В. Дюміна, М.В.Кочарян та ін. Вінниця : Нова Книга, 2012. 288 с.
9. Дверій Р. Музична грамота в малюнках. Львів : ЛОППО, 1994. 40 с.
10. Калашник М. Уроки елементарної теорії музики. Харків : «Пелікан», 2011. 351 с.
11. Ланцюженко З.Д., Школьнік С.Я., Бєсшапошникова Т.В. Музично-ритмічні хвилинки та розспіванки для дітей. Харків : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. 64 с.
12. Масол. Л.М. Методика навчання мистецтва у початковій школі : посіб. Для вчителів. Харків : Вєста. Вид-во «Ранок», 2006. 193 с.
13. Смаглий Г., Маловик Л. Основи теорії музики. Харків : «Факт», 2005. 384 с.
14. Павлюченко С. Елементарна теорія музики. Київ : «Музична Україна», 1997. 160 с.
15. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва. Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін : монографія. Київ : Освіта України, 2008. 274 с.
16. Падалка Г.М. Музична педагогіка : курс лекцій з актуальних проблем викладання музичних дисциплін в системі педагогічної освіти / за ред. В.Г. Бутенка. Херсон : ХДП, 1995. 104 с.
17. Побережна Г.І., Щєриця Т.В. Загальна теорія музики : підручник. Київ : Вища школа, 2004. 303 с.
18. Поплавська Ю.О. Методика навчання музичної грамоти в початковій школі : навч.-метод. Посіб. Вінниця : Нова Книга, 2007. 128 с.
19. Українські рухливі ігри для дітей 5-6 років : метод. Посіб. / укл. А.Я. Вольчинський. Київ : ІЗНМ, 1996. 76 с.
20. Федій О.А. Естетотерапія : навч. Посіб. Київ : Вид-во «Центр учбової літератури», 2012. 304 с.
21. Флис В., Якуб'як Я. Сольфеджіо для 1-4 класів дитячих музичних шкіл. Київ : «Музична Україна», 1987. 196 с.
22. Флис В., Якуб'як Я. Сольфеджіо для 5 класу дитячої музичної школи. Київ : «Музична Україна», 1989. 53 с.
23. Черкасов В. Теорія і методика музичної освіти : навч. Посіб. Київ : ВЦ «Академія»,

2016. 240 с.

24. Шевчук А. Розвиток дошкільнят в музично-руховій діяльності. Київ : Вид. дім. «Шкільний світ», 2006. 128 с.

Додаткова

Іншомовні джерела

25. Берак О.Л. Школа ритма : учеб. пособие по сольфеджио. Ч.1. Двухдольность. М. : Изд-во РАМ им. Гнесиных, 2003. 33 с.

26. Берак О.Л. Школа ритма : учеб. пособие по сольфеджио. Ч.2. Трехдольность. М. : Изд-во РАМ им. Гнесиных, 2004. 55 с

27. Бергер Н.А. Сначала – РИТМ (Ребенок Играя Творит Музыку). СПб : Композитор, 2004-2007. 73 с.

28. Вахромеев В.А. Вопросы методики преподавания сольфеджио. М. : Музыка, 1966. 88 с.

29. Вахромеев В.А. Элементарная теория музыки : учебник. М. : Музыка, 1983. 224 с.

30. Давыдова Е. Методика преподавания сольфеджио. М. : Музыка, 1986. 159 с.

31. Элементарное музыкальное воспитание по системе Карла Орфа / сост. Л.А. Баренбойм. М., 1978. 368 с.

32. Emile Jaques-Dalcroze. The eurhythmics of Jaques-Dalcroze. Boston : Small Maynard and Company, 1915. 70 p. URL : <http://www.gutenberg.org/files/21653/21653-h/21653-h.htm>

33. Жак-Далькроз Э. Ритм. М. : Классика-XXI, 2002. 250 с.

34. How to teach rhythn vs beat. URL : <https://www.wemakethemusic.org/blog/2016/1/11/rhythm-vs-beat>

35. Каплунова И., Новоскольцева И. Этот удивительный ритм: развитие чувства ритма у детей. СПб : Композитор, 2005. 73 с.

36. Лаптев И.Г. Детский оркестр в начальной школе. М. : Владос, 2001. 175 с.

37. Монтессори М. Дети – другие: взрослый как обвиняемый. Ч.1. М. : «Карапуз», 2012. 174 с.

38. Монтессори М. Мой метод: начальное обучение. М. : АСТ, 2010. 178 с.

39. Musically Montessori. A Step-by-Step Music Curriculum: How to teach foundational music concepts to young children. URL : [https://courses.trilliummontessori.org/p/musically-montessori-the-first-twelve-](https://courses.trilliummontessori.org/p/musically-montessori-the-first-twelve-weeks?utm_medium=social&utm_source=pinterest&utm_campaign=tailwind_smartloop&utm_content=smartloop&utm_term=20248824)

[weeks?utm_medium=social&utm_source=pinterest&utm_campaign=tailwind_smartloop&utm_content=smartloop&utm_term=20248824](https://courses.trilliummontessori.org/p/musically-montessori-the-first-twelve-weeks?utm_medium=social&utm_source=pinterest&utm_campaign=tailwind_smartloop&utm_content=smartloop&utm_term=20248824)

40. Островский А.Л. Методика теории музыки и сольфеджио. Л., 1970. 296 с.

41. Способин И.В. Элементарная теория музыки. М. : Музыка, 1973. 199 с.

Викладач

Никорак Н.Ю.